

УДК 544

Олена АКСИМЕНТЬЄВА, Ярослав КОВАЛЬСЬКИЙ

ДО ЮВІЛЕЮ ПРОФЕСОРА ДУТКИ ВОЛОДИМИРА СТЕПАНОВИЧА

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Кирила і Мефодія, 6, 79005 Львів, Україна
e-mail: aksimen@ukr.net; yaroslav.kovalskyi@lnu.edu.ua*

Стаття присвячена 70-річному ювілею професора кафедри фізичної та колоїдної хімії, доктора хімічних наук Володимира Степановича Дутки. Дано короткий біографічний опис, основні віхи службової діяльності, напрямки наукової і навчально-виховної роботи. Особливо відзначено громадську діяльність професора Дутки В.С. у Науковому товаристві Шевченка та у навчанні і вихованні юних хіміків – членів Малої Академії наук.

Серед розмаїття людських чеснот мабуть однією з головних є здатність бути справжнім Вчителем, який запалює світильник знань у свідомості молодого покоління людей. Нам дуже поталанило протягом багатьох років бути свідками такого таланту, самовіддачі, високої ерудиції, толерантного ставлення до оточуючих. Один з найкращих викладачів факультету, цікава людина, ходяча енциклопедія, непересічна особистість – це все про Володимира Степановича ДУТКУ, професора кафедри фізичної та колоїдної хімії хімічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка, 70-ти річний ювілей якого ми відзначили у лютому цього року.

Рис. 1. Професор Дутка В.С. за роботою.

Володимир Дутка народився 14 лютого 1950 року в м. Тисмениці Івано-Франківської області. Закінчив Тисменицьку школу № 1 і в 1967 році вступив на хімічний факультет Львівського державного університету імені Івана Франка. Під час навчання активно працював у студентському науковому гуртку, а після закінчення університету став працювати на кафедрі фізичної та колоїдної хімії на посаді інженера НДЧ, а потім завідувача лабораторії, паралельно навчався в аспірантурі. В 1982 році захистив кандидатську дисертацію “Закономірності полімеризації та полідисперсність полімерів, які отримуються в присутності полімерних пероксидів”; у 1997 році отримав вчене звання – доцент. Тривалий час був заступником декана з навчальної роботи, займався також виховною роботою студентів.

В 2016 році Володимир Степанович захистив докторську дисертацію на тему «Вплив реакційного середовища в процесах перетворення органічних пероксидних сполук», і з 2017 року працює на посаді професора кафедри фізичної і колоїдної хімії.

Йому під силу викладати такі складні курси як «Квантова механіка і квантова хімія», «Математичні методи моделювання та оптимізації в хімії», «Молекулярне моделювання: теорія та прикладні аспекти», «Супрамолекулярна хімія» та інші. Багато сил і знань віддає Володимир Степанович для підготовки майбутнього нашої науки. Він успішно керує науковою роботою аспірантів і магістрантів. Підготував справжніх фахівців вищої кваліфікації – Панкевич Роман, Деркач Юлія, Мацюк Наталія та ін.

Особливу увагу слід звернути на 35-річну викладацьку діяльність Володимира Степановича як керівника хімічного гуртка Малої Академії Наук м. Львова та Львівської області. Навчання в цьому гуртку пройшла не одна сотня юних хіміків, які ставали призерами обласної та республіканської олімпіад з хімії, а потім продовжували навчання в університетах не тільки Львова, але й України.

Рис. 2. Виступ проф. Дутки В.С. на урочистому засіданні хімічної комісії Наукового Товариства ім. Шевченка з нагоди ювілею Мирослави Ковбуз 24.04.2018 р.

В колі наукових інтересів проф. Дутки В.С. – фізична хімія полімерів, хімічна кінетика, хімія органічних пероксидів, квантово-хімічне моделювання. Проведення наукових досліджень в цих напрямках є досить актуальним, що підтверджено

публікаціями статей у вітчизняних і міжнародних виданнях самого високого рівня. Автор понад 400 наукових робіт, в тому числі 160 статей та 11 авторських свідоцтв і патентів (див. список вибраних публікацій). Науковий керівник держбюджетних тем і розробок.

Володимир Степанович – активний член Наукового товариства імені Тараса Шевченка. Багато сил і енергії віддає організаційним заходам, підготовці семінарів, засідань, урочистих академій. Має неабиякий ораторський талант, його виступи з лекціями та науково-популярними доповідями мають незмінний успіх у слухачів.

Заслуги проф. Дутки у навчальній, науковій та громадській діяльності відзначені грамотами МОН України, подяками Ректора університету, повагою студентів і співробітників. Володимир Степанович – великий оптиміст, завжди привітний, зі свіжим жартом і щирою посмішкою, і цим настроєм ділиться з усіма навколо себе.

Бажаємо Володимирі Степановичу здоров'я і добра, багаторічної плідної праці на благо нашої країни, сімейного затишку і талановитих учнів!

ВИБРАНІ ПУБЛІКАЦІЇ ЗА ОСТАННІ 10 РОКІВ (SCOPUS PREVIEW):

1. *Dutka, V.S., Midyana, G.G., Dutka, Y.V., Pal'chikova, E.Y.* Effect of Organic Solvents on the Rate of Oxidation of Sulfoxides with Peroxy Acids. *Russ. J. Gen. Chem.* 2020. Vol. 90(3). P. 329–334 (<https://doi.org/10.1134/S1070363220030020>).
2. *Dutka V., Kovalskiy Y., Aksimentyeva O., Oshchapovska N., Halechko H.* Molecular modelling of acridine oxidation by peroxyacids. *Chem. Chem. Technol.* 2019. Vol. 13(3). P. 331–340 (<https://doi.org/10.23939/chcht13.03.334>).
3. *Dutka, V.S., Midyana, G.G., Pal'chikova, E.Y., Dutka, Y.V.* Solvent Effect on the Rate of Thermal Decomposition of Diacyl Diperoxides. *Russ. J. Gen. Chem.* 2018. Vol. 88(4). P. 632–640 (<https://doi.org/10.1134/S1070363218040047>).
4. *Dutka V.S., Midyana G.G., Dutka Y.V., Pal'chikova E.Y.* Influence of Solvents on the Rate of Thermal Decomposition of Peroxydecanoic Acid. *Russ. J. Gen. Chem.* 2018. Vol. 88(2). P. 188–194 (<https://doi.org/10.1134/S1070363218020020>).
5. *Matsyuk N.V., Dutka V.S., Aksimentyeva O.I., Demchenko P.Yu.* Synthesis and physico-chemical properties of composites based on nanostructured zinc oxide and polyaniline. *Mol. Cryst. Liq. Cryst.* 2017. Vol. 642(1). P. 99–105 (<https://doi.org/10.1080/15421406.2016.1255523>).
6. *Dutka V.S., Midyana G.G., Dutka Y.V., Pal'Chikova E.Y.* Solvent effects on the rate of thermolysis of lauroyl peroxide. *Russ. J. Gen. Chem.* 2015. Vol. 85(12). P. 2703–2709 (<https://doi.org/10.1134/S1070363215120063>).
7. *Dutka V.S., Makitra R.G., Dutka Y.V., Pal'Chikova E.Y., Matsyuk N.V.* Effect of solvents on the rate of epoxidation of α -pinene and Δ^3 -carene with peroxydecanoic acid. *Russ. J. Gen. Chem.* 2014. Vol. 84(2). P. 298–303 (<https://doi.org/10.1134/S107036321402025X>).
8. *Dutka V.S., Kovalskii Ya.P., Dutka Yu.V.* Adsorption and decomposition of diacylic peroxides on the surfaces of dispersed oxides. *Colloid J.* 2013. Vol. 75(6). P. 649–655 (<https://doi.org/10.1134/S1061933X13060057>).
9. *Kovalskiy Y., Dutka V., Marshalok G., Vytrykush N., Yatchyshyn Y.* Quantum-chemical analysis of α -alkylacroleins structure. *Chem. Chem. Technol.* 2013. Vol. 7(1). P. 1–4 (<https://doi.org/10.23939/chcht07.01.001>).
10. *Van-Chin-Syan Y.Y., Pavlovskii Y.P., Gerasimchuka S.I., Dutka V.S.* The standard enthalpies of formation and thermal stability of diacyldiperoxides. *Russ. J. Phys. Chem. A.* 2012. Vol. 86(4). P. 527–532 (<https://doi.org/10.1134/S0036024412040292>).

11. Dutka V.S., Zagorskaya V.V., Dutka Yu.V., Savitskaya O.I. Thermal Decomposition of Aliphatic Peroxy Acids. *Kinet. Catal.* 2011. Vol. 52(3). P. 347–351 (<https://doi.org/10.1134/S0023158411020054>).
12. Dutka V.S., Matsyuk N.V., Dutka Yu. V. Influence of a Reaction Medium on the Oxidation of Aromatic Nitrogen-Containing Compounds by Peroxyacids. *Russ. J. Phys. Chem. A.* 2011. Vol. 85(1). P. 45–50 (<https://doi.org/10.1134/S0036024411010079>).
13. Dutka V.S., Zagorskaya V.V., Dutka Yu. V. Catalytic Decomposition of Aliphatic Peroxy Acids. *Kinet. Catal.* 2010. Vol. 51(3). P. 364–369 (<https://doi.org/10.1134/S0023158410030067>).

SUMMARY

Olena AKSIMENTYIEVA, Yaroslav KOVALSKY

TO THE ANNIVERSARY OF PROFESSOR DUTKA VOLODYMYR STEPANOVYCH

*Ivan Franko Lviv National University,
Kyryla and Mefodiya Str., 6, 79005 Lviv, Ukraine
e-mail: aksimen@ukr.net; yaroslav.kovalskiy@lnu.edu.ua*

The article is dedicated to the 70th anniversary of Professor of Physical and Colloid Chemistry Chair, Doctor of Chemical Sciences Volodymyr Stepanovych Dutka. A brief biographical description, the main milestones of official activity, directions of scientific and educational work are given. The public activity of Professor Dutka V.S. is especially noted in the Shevchenko Scientific Society and in the training and education of young chemists – members of the Small Academy of Sciences.